

TEMATY Z JĘZYKA POLSKIEGO NA MATUREĘ USTNĄ

2014/ 2015

JĘZYK

1. Językowe środki kształtowania wypowiedzi w literaturze romantyzmu. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
2. Język miłości w literaturze baroku. Dokonaj analizy wybranych przykładów.
3. Rodowód i funkcja imion (nazwisk) znaczących w literaturze. Zanalizuj zjawisko z pogranicza językoznawstwa i kultury na wybranych przykładach.
4. Funkcje stylizacji archaizującej w powieściach historycznych. Zanalizuj zagadnienie na wybranych przykładach.
5. Funkcje stylizacji gwarowej w literaturze różnych epok. Zanalizuj wybrane teksty.
6. Funkcje stylizacji biblijnej w literaturze różnych epok. Zanalizuj wybrane teksty.
7. Funkcje stylizacji modlitewnych w literaturze różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
8. Dokonaj analizy języka nagłówków prasowych współczesnych czasopism „brukowych”.
9. Gwary środowiskowe w Twoim regionie. Omów na wybranych przykładach.
10. Język dawnych i współczesnych polityków. Omów i porównaj typowe zjawiska i procesy na wybranych przykładach.
11. Archaizmy, ich rodzaje, znaczenie i rola w literaturze różnych epok. Rozwiń temat na wybranych przykładach.
12. Językowe środki wyrazu w prasie kobiecej. Zanalizuj język wybranych czasopism.
13. Związki frazeologiczne i ich funkcje w języku mówionym i literackim. Oceń ich celowość.
14. Dokonując analizy języka wybranych tekstów okresu socrealizmu, wyjaśnij, jaki obraz świata one kreowały.
15. Język polskich futurystów. Zanalizuj wybrane przykłady literackie i publicystyczne.
16. Komizm słowny i sposoby jego realizacji w utworach różnych autorów i epok. Dokonaj analizy zgromadzonego materiału językowego.
17. Scharakteryzuj różne typy stylizacji językowej i ich funkcje na przykładzie literatury pozytywistycznej.
18. Styl makaroniczny w piśmiennictwie staropolskim. Dokonaj analizy wybranych przykładów.
19. Gwara podhalańska w literaturze polskiej. Omów jej funkcjonowanie na przykładach wybranych tekstów.

20. Rola tłumacza w percepcji dzieła literackiego. Na wybranych przykładach dokonaj analizy i oceny tłumaczeń tego samego dzieła literackiego.
21. Geneza, rozwój i znaczenie wiersza wolnego. Omów zagadnienie na wybranych tekstach poetyckich.
22. Dokonaj analizy językowej i oceń poprawność językową nazw własnych firm Twojego regionu
23. Łacińskie korzenie języka polskiego. Dokonaj analizy zgromadzonego materiału językowego i przedstaw łaciński rodowód wybranych wyrazów.
24. Wpływ literatury na współczesną frazeologię polską. Analizując zgromadzony materiał, scharakteryzuj funkcje „skrzydlatych słów” w tekstach pisanych i mówionych.
25. Specyfika języka bohaterów science – fiction. Omów zagadnienie na przykładach wybranych utworów.
26. Język mówiony jako tworzywo literatury w twórczości Bolesława Prusa, Juliana Tuwima lub Stanisława Barańczaka . Dokonaj analizy wybranych utworów.
27. Język w służbie satyry dawniej i dziś. Omów sposoby jego zastosowania na przykładach wybranych utworów.
28. Jak w polszczyźnie odzwierciedla się kultura naszych przodków? Dokonaj analizy zgromadzonego materiału językowego.
29. Ekspresja i impresja – analizując zgromadzony materiał językowy, określ właściwości wypowiedzi świadczące o nadawcy i odbiorcy.
30. Język w funkcji ludycznej. Przedstaw analizę komizmu słownego i żartu językowego we współczesnych tekstach literackich i kabaretowych.
31. Język środowiska uczniowskiego tworem oryginalnym, ale i niepokojącym. Omów zagadnienie na wybranych przykładach(np. prasa młodzieżowa, powieści młodzieżowe itp.).
32. Słowa - klucze w literaturze. Określ ich funkcje w twórczości wybranego autora.
33. Żywotność gwar środowiskowych w języku ogólnopolskim. Przeanalizuj wybrane przykłady.
34. Konstrukcje składniowe: mowa zależna, pozornie zależna i niezależna oraz ich funkcja w dziele literackim. Przedstaw zagadnienie, odnosząc się do wybranych przykładów.
35. Związki frazeologiczne i mechanizm powstawania ich niepoprawnych form w prasie lokalnej. Omów na wybranych przykładach.
36. Prześledź i omów karierę niektórych modnych ostatnio wyrazów i związków frazeologicznych. Odwołaj się do wybranych przykładów.
37. Funkcja gwary w wybranej powieści młodopolskiej. Przeanalizuj zjawisko.
38. Język poezji barokowej. Dokonaj analizy, przywołując wybrane teksty tej epoki.
39. Tak mówią bohaterowie telenowel południowoamerykańskich. Omów temat na podstawie wybranych filmów.
40. Środki wyrazu w prasie młodzieżowej . Dokonaj analizy języka w wybranych pismach.
41. Język ezopowy w literaturze polskiej czasów PRL-u . Zanalizuj wybrane przykłady.
42. O regionalizmach i prowincjonalizmach. Dokonaj analizy wybranych przykładów.
43. Rodzaje neologizmów w wybranych utworach poetyckich. Przedstaw temat na wybranych przykładach.

44. Style użytkowe współczesnej polszczyzny. Dokonaj charakterystyki na podstawie wybranych tekstów.
45. Wpływ „mody językowej” na kształtowanie się polszczyzny w różnych epokach literackich. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
46. O sztuce przemawiania. Przedstaw zagadnienie na przykładzie wybranych tekstów literackich – renesans, barok, oświecenie.
47. Maniera językowa w epistolografii. Przeanalizuj wybrane przykłady.
48. Stylizacje językowe we współczesnej literaturze polskiej. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
49. Stylizacje językowe w literaturze polskiej końca XIX wieku. Przeanalizuj zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
50. Wielość w jedności – zjawisko synestezji w literaturze Młodej Polski. Omów temat na wybranych przykładach.
51. Co i jak „donoszą pismaki w szmatławcach”, czyli o języku współczesnej prasy. Wskaż najwyraźniej rysujące się tendencje rozwoju języka oraz najczęściej naruszane normy językowe.
52. Indywidualizacja języka jako ważny element kreacji bohaterów literackich. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
53. Funkcja magiczna języka i jej przejawy w różnego typu wypowiedziach. Omów problem, wykorzystując wybrane przykłady.
54. Zanalizuj literackie opisy przyrody, uwzględniając zastosowane środki językowe i stylistyczne.
55. Przedstaw i oceń język szyldów w Twoim mieście, uwzględniając różne funkcje językowe.
56. Ironia jako sposób mówienia o rzeczywistości. Omów na wybranych przykładach rolę środków językowych właściwych ironii.
57. Sztuka przekonywania a manipulacja językowa - porównaj sposoby wykorzystania środków językowych we współczesnych polskich tekstach propagandowych.
58. Funkcje językowe wypowiedzi reklamowej i ich hierarchizacja. Zanalizuj wybrane przykłady reklam telewizyjnych, radiowych i prasowych.
59. Językowe środki wyrazu w prasie młodzieżowej. Zanalizuj język wybranych czasopism.
60. Dokonując analizy języka piosenek jednego z współczesnych zespołów, wyjaśnij zasadność doboru środków wyrazu.
61. Język i styl polskich czasopism- tabloidów- omów, analizując wybrane teksty.
62. Na wybranych przykładach dokonaj analizy języka współczesnych środków komunikowania się – np. sms, e-mail, Gadu- Gadu.
63. Rękami czy rękoma?...- ślady historycznych procesów językowych we współczesnej polszczyźnie. Omów, analizując zgromadzony materiał językowy.
64. Gwara podhalańska w literaturze polskiej. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych tekstów.
65. Nazwy miejscowe twojego regionu. Dokonaj analizy zgromadzonego materiału językowego.

66. Błędy w wypowiedziach dziennikarskich. Zanalizuj i sklasyfikuj błędy językowe w zgromadzonym materiale.
67. „Od Pewexu do Stefbudu”- dokonaj analizy nazw firm i sklepów na podstawie zgromadzonego materiału.
68. Mowa znanych Polaków. Dokonaj charakterystyki języka dwóch lub trzech sławnych Polaków. Analizę poprzyj zgromadzonymi przykładami- teksty prasowe, nagrania.
69. Funkcjonowanie sloganu w reklamie. Rozważ problem, analizując wybrane reklamy prasowe i telewizyjne.
70. Język współczesnych polityków. Dokonaj analizy wybranych przykładów.
71. Środki językowe w tekstach polskich kabaretów. Omów sposoby ich użycia oraz ich funkcje na wybranych przykładach.
72. Współczesna ekspansja języka angielskiego. Zbadaj przyczyny, zanalizuj słownictwo na podstawie zgromadzonego materiału językowego.
73. Przedstaw zjawisko stylizacji językowej i jej funkcje na wybranych przykładach literackich.
74. Imiona, przydomki, pseudonimy. Dokonaj analizy słowotwórczej i etymologicznej zebranego materiału, wykorzystując przykłady literackie.
75. Język bloga. Posługując się wybranymi przykładami, omów charakterystyczne cechy dzienników internetowych.
76. Omów cechy gwary środowiskowej na przykładzie słownictwa i frazeologii graczy, komentatorów i kibiców sportowych.